

- ร่าง -

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันมีการจัดตั้งกรมการขนส่งทางรางขึ้นในกระทรวงคมนาคม แต่ยังไม่มียกยัญญูติสำหรับ
การกำกับดูแลมาตรฐานและความปลอดภัยการกำกับการประกอบกิจการ การวิจัยและพัฒนาเพื่อให้เกิด
นวัตกรรมขึ้นในระดับประเทศและระดับภูมิภาคและการส่งเสริมกิจการขนส่งทางรางให้สามารถสนับสนุน
และสอดคล้องกับการพัฒนาการขนส่งรูปแบบอื่น ๆ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

- ร่าง -

พระราชบัญญัติ

การขนส่งทางราง

พ.ศ.

.....
ให้ไว้ ณ วันที่ พ.ศ.
เป็นปีที่ ในรัชกาลปัจจุบัน

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา..... ประกอบมาตราและมาตรา.....ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การขนส่งทางราง” หมายความว่า การขนส่งผู้โดยสารหรือของโดยรถขนส่งทางราง

“รถขนส่งทางราง” หมายความว่า รถที่ใช้ขนส่งผู้โดยสารหรือของและขับเคลื่อนไปตามทางรถขนส่งทางราง

“ทางรถขนส่งทางราง” หมายความว่า ทางหรือรางที่จัดสร้างขึ้นสำหรับเดินรถขนส่งทางราง ไม่ว่าจะจัดสร้างอยู่บน เหนือ หรือใต้พื้นดินหรือพื้นน้ำ หรือผ่านไปในอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างใด ๆ ก็ตาม

“กิจการขนส่งทางราง” หมายความว่า การประกอบธุรกิจระบบการขนส่งทางราง การให้บริการ หรือการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่สาธารณชนผู้ใช้หรือจะใช้ระบบการขนส่งทางรางและการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกิจการดังกล่าว

“ระบบการขนส่งทางราง” หมายความว่า รถขนส่งทางราง ทางรถขนส่งทางราง สถานีรถขนส่งทางราง ที่จอดรถขนส่งทางราง ศูนย์ซ่อมบำรุง การเดินรถขนส่งทางราง สถานที่จอดยานพาหนะของผู้โดยสาร สถานที่สำหรับการเดินทางเชื่อมต่อระหว่างรถขนส่งทางรางกับระบบขนส่งประเภทอื่น ระบบพลังงาน ระบบควบคุม ระบบสัญญาณ ระบบจำหน่ายและจัดเก็บค่าโดยสาร ระบบความปลอดภัย ระบบระบายอากาศ ระบบระบายน้ำ ระบบสื่อสารและระบบโทรคมนาคม ที่ใช้ในกิจการขนส่งทางราง และให้หมายความรวมถึงอาคารอุปกรณ์ของระบบดังกล่าวด้วย

“สถานีรถขนส่งทางราง” หมายความว่า สถานที่ที่ผู้โดยสารหรือของในกิจการขนส่งทางราง

“ของ” หมายความว่า สิ่งของ สัตว์มีชีวิต หรือสินค้า

“โครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางราง” หมายความว่า ทางเดินรถขนส่งทางรางและโครงสร้างที่รองรับทางเดินรถขนส่งทางราง อุโมงค์ สะพานเดินรถขนส่งทางราง ส่วนต่อขยายราง สถานีเดินรถขนส่งทางราง ศูนย์ซ่อมบำรุง ที่จอดรถขนส่งทางราง หรือยานพาหนะขนส่งทางรางขบวนขาลา ที่สับหลัก อุปกรณ์สื่อสาร ศูนย์ระบบควบคุม อาณัติสัญญาณ โทรคมนาคม ระบบไฟฟ้าสำหรับระบบขนส่งทางรางและอุปกรณ์อย่างอื่นที่เกี่ยวข้องหรือมีไว้เพื่อใช้เดินรถขนส่งทางราง

“เขตระบบการขนส่งทางราง” หมายความว่า เขตที่กำหนดไว้เพื่อใช้ในกิจการขนส่งทางราง

“เขตปลอดภัยการขนส่งทางราง” หมายความว่า เขตที่กำหนดขึ้นเพื่อรักษาความปลอดภัยแก่ระบบการขนส่งทางรางหรือผู้โดยสารรถขนส่งทางรางและบุคคลอื่นที่อยู่ในเขตระบบการขนส่งทางราง

“ผู้ตรวจการขนส่งทางราง” หมายความว่า ข้าราชการสังกัดกรมการขนส่งทางรางหรือข้าราชการสังกัดส่วนราชการอื่น ๆ ซึ่งอธิบดีกรมการขนส่งทางรางแต่งตั้งให้มีหน้าที่ตรวจการการขนส่งทางราง

“ผู้รับอนุญาต” หมายความว่า นิติบุคคลที่ได้จดทะเบียนหรือได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการขนส่งทางรางตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการขนส่งทางราง

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางคณะหนึ่ง ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง

จากบุคคลผู้มีความรู้และประสบการณ์ด้านการขนส่ง เศรษฐศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ผังเมือง การเงินการคลัง กฎหมาย หรือวิศวกรรม เป็นกรรมการ

ให้ปลัดกระทรวงคมนาคมเป็นกรรมการและเลขานุการ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคนที่ ๑ และอธิบดีเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการคนที่ ๒

ในการประชุมพิจารณาเรื่องใด คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางจะเชิญผู้แทนหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นให้เข้าประชุมในฐานะกรรมการเป็นครั้งคราวด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น ให้ผู้แทนหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรภาคเอกชนซึ่งได้รับเชิญและมาประชุมมีฐานะเป็นกรรมการตามวรรคหนึ่งสำหรับการประชุมครั้งที่ได้รับเชิญนั้น

มาตรา ๖ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการฯ ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีแต่ไม่เกินหกสิบห้าปี
- (๓) เป็นผู้มีความรู้หรือเคยปฏิบัติงานที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจและความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ตามที่ได้รับแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการฯ ต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้
 - (๑) เป็นบุคคลล้มละลาย หรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
 - (๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
 - (๓) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
 - (๔) เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการบริหารหรือจัดการของนิติบุคคลที่ประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับกิจการขนส่งทางรางทุกด้าน
 - (๕) เป็นข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น
 - (๖) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี
 - (๗) เป็นหรือเคยเป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี
 - (๘) เคยถูกถอดถอนจากตำแหน่งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 - (๙) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจหรือจากหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง
 - (๑๐) เป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของกรมการขนส่งทางรางหรือที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีสัญญาจ้างกับกรมการขนส่งทางราง
 - (๑๑) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่กระทำกับกรมการขนส่งทางราง ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิอื่นเป็นกรรมการแทน และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งดำรงตำแหน่งครบวาระแล้ว แต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่ได้ แต่ต้องไม่เกินสองคราวติดต่อกัน

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทน หรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะไม่สุจริตต่อหน้าที่หรือมีความประพฤติเสื่อมเสีย
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๘ ให้คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบายด้านการขนส่งทางราง
 - (๑.๑) กำหนดแนวทางในการเชื่อมโยงระบบการขนส่งทางรางให้สอดคล้องกัน และเชื่อมต่อกับระบบขนส่งมวลชนรูปแบบอื่น การพัฒนาอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่นที่ได้ประโยชน์จากระบบการขนส่งทางราง ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นการกระทบสิทธิของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางรายเดิม
 - (๑.๒) กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการกำกับดูแลด้านมาตรฐานความปลอดภัยและด้านมาตรฐานการประกอบกิจการขนส่งทางราง
 - (๑.๓) กำหนดนโยบายราคาค่าขนส่งและค่าโดยสาร ค่าบริการและค่าธรรมเนียมการประกอบกิจการขนส่งทางราง

(๑.๔) กำหนดกลไกในการยุติข้อขัดแย้งระหว่างองค์กรกำกับดูแลกับผู้ประกอบการ หรือระหว่างผู้ประกอบการด้วยกัน

(๑.๕) กำหนดนโยบายเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคในเรื่องความปลอดภัยและคุณภาพการให้บริการขนส่งทางราง

(๑.๖) กำหนดกรอบนโยบายในการช่วยเหลืออุดหนุนการประกอบกิจการขนส่งทางรางที่มีลักษณะเป็นพันธะในการให้บริการสาธารณะ

(๑.๗) สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้เกิดนวัตกรรมด้านการขนส่งทางราง

(๑.๘) กำหนดกรอบแนวทางและเป้าหมายในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการขนส่งทางราง

(๒) เสนอความเห็นและให้คำแนะนำต่อคณะรัฐมนตรี

(๒.๑) ให้มีหรือแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีเพื่อการพัฒนาการขนส่งทางรางการเสริมสร้างประสิทธิภาพการขนส่งทางราง การกำกับดูแลและการประสานงานเกี่ยวกับการขนส่งทางราง

(๒.๒) แต่งตั้งองค์กรขึ้นเพื่อติดตาม ตรวจสอบ ประเมินความปลอดภัยหรือมาตรการเพื่อความปลอดภัยของยานพาหนะ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งทางราง การก่อสร้าง การปฏิบัติการ การบำรุงรักษาหรือซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งทางราง รวมถึงกลไกการบังคับใช้มาตรการดังกล่าว และรายงานผลการดำเนินการดังกล่าว

(๓) สั่งให้คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางรางชี้แจงข้อเท็จจริง แสดงข้อคิดเห็นหรือทำรายงาน หรือยับยั้งการกระทำใด ๆ ที่ขัดต่อนโยบายของคณะกรรมการ

(๔) สั่งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งโครงการหรือแผนงาน ตลอดจนรายละเอียดทางวิชาการ การเงินและสวัสดิการที่จำเป็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ

(๕) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดแทนคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๙ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการทำหน้าที่แทนถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด คณะกรรมการต้องแต่งตั้งผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นอนุกรรมการในเรื่องดังกล่าวด้วย

ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๙ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมีอำนาจเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหลักฐานหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควร

หมวด ๒

คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางราง

มาตรา ๑๒ ให้มีคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางรางคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงคมนาคมหรือรองปลัดกระทรวงคมนาคมที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนจากกระทรวงการคลัง กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานปรมาณ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กรุงเทพมหานครอย่างละหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการขนส่งทางรางจำนวนไม่เกินสามคนเป็นกรรมการ

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้อธิบดีแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๑๓ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้ แต่ต้องไม่เกินสองคราวติดต่อกัน

ให้นำความตามมาตรา ๖ และมาตรา ๗ มาใช้บังคับแก่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๑๒ โดยอนุโลม

ให้นำความในมาตรา ๙ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะกรรมการโดยอนุโลม

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทน หรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางรางมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขใช้อำนาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ เพื่อกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางราง

(๒) กำกับดูแลการประกอบการเดินรถขนส่งทางราง

(๓) กำกับดูแลกิจการขนส่งทางราง

(๔) กำหนดโครงสร้างค่าโดยสาร ค่าระวาง ตลอดจนค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการขนส่งทางราง

(๕) เสนอแนะคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับกรอบการอุดหนุนการให้บริการขนส่งทางรางที่มีลักษณะเป็นพันธะการให้บริการสาธารณะและการติดตามการตรวจสอบการให้บริการขนส่งทางรางที่มีลักษณะเป็นพันธะการให้บริการ

(๖) ติดตามและประเมินคุณภาพการให้บริการของผู้ได้รับอนุญาต

(๗) การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีเสนอคณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางราง

(๘) ปฏิบัติอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายการขนส่งทางรางหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๕ ให้อธิบดีมีอำนาจในการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามกลไกกำกับดูแลที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๓

การกำกับดูแลการประกอบกิจการขนส่งทางราง

มาตรา ๑๖ การประกอบกิจการขนส่งทางราง ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๗ เพื่อให้การประกอบกิจการขนส่งทางรางมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ รัฐมนตรีโดยข้อเสนอของอธิบดีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด

(๑) มาตรฐานโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางราง

(๒) มาตรฐานด้านรถขนส่งทางราง

(๓) มาตรฐานด้านบุคลากร

(๔) มาตรฐานการประกอบกิจการขนส่งทางราง มาตรฐานการให้บริการ มาตรฐานความปลอดภัยในการประกอบกิจการขนส่งทางราง การรักษาความปลอดภัยการรักษาความสงบเรียบร้อยในการโดยสารรถขนส่งทางราง ตลอดจนความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในเขตระบบการขนส่งทางราง

(๕) มาตรการในการส่งเสริมการประกอบกิจการขนส่งทางราง

(๖) มาตรการในการคุ้มครองผู้ใช้บริการ

(๗) แนวทางการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพย์สินอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการขนส่งทางราง ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นการกระทบสิทธิของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางรายเดิม

(๘) แนวทางการจัดให้มีการประกันความเสียหายที่เกิดแก่ชีวิตและร่างกายของผู้ใช้บริการ

(๙) วิธีการให้อนุญาตการประกอบกิจการขนส่งทางราง

(๑๐) โครงสร้างอัตราและระบบการจัดเก็บค่าโดยสาร ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมการประกอบกิจการขนส่งทางราง

มาตรา ๑๘ นอกจากบทบัญญัติของกฎหมายที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๑๗ รัฐมนตรีโดยข้อเสนอของอธิบดีมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการกำกับดูแลความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย และการรักษาสิ่งแวดล้อมของการขนส่งทางรางครอบคลุมถึงการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) การกำหนดคุณลักษณะหรือมาตรฐานของรถขนส่งทางรางที่จะใช้ในการขนส่งทางรางรวมถึงเครื่องยนต์ จำนวนที่นั่ง น้ำหนักบรรทุกหรือวิธีการบรรทุก

(๒) การกำหนดคุณลักษณะหรือมาตรฐานทางวิศวกรรมและเทคนิคอย่างอื่นโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางราง หรือสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งอย่างอื่นที่จำเป็นต่อการขนส่งทางราง

(๓) การกำหนดให้รถขนส่งทางรางมีคุณสมบัติหรือเอกสารสำคัญประจำรถขนส่งทางราง หรือต้องบำรุงรักษาตามกำหนด

(๔) การกำหนดคุณลักษณะหรือมาตรฐานทางเทคนิคของการขับขี่ การเดินรถทางราง หรือการควบคุมรถขนส่งทางรางตลอดจนการกำหนดให้ผู้ควบคุมหรือคนประจำยานพาหนะมีคุณสมบัติหรือเอกสารสำคัญ รวมทั้งเงื่อนไขในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ควบคุมหรือคนประจำรถขนส่งทางราง

(๕) การกำหนดแนวเส้นทางในการเดินรถขนส่งทางราง เขตควบคุมรถขนส่งทางรางบริเวณที่จะใช้เป็นที่จอดหรือหยุดรถขนส่งทางราง รวมถึงการจัดการพื้นที่โดยรอบของ สถานีเดินรถขนส่งทางราง และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งทางรางอย่างอื่น

(๖) การกำหนดมาตรการในการดูแลผู้โดยสารและของที่ขนส่ง เช่น การบรรทุกขนถ่าย ขนส่ง เก็บรักษา บรรจุหีบห่อ

(๗) การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมหรือภาระทางการเงินอย่างอื่นที่ผู้ใช้ระบบขนส่งทางรางจะต้องชำระ หรือรับผิดชอบเนื่องจากการใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งทางราง ซึ่งจะมีผลต่อการกระทบต่อการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย หรือการรักษาสิ่งแวดล้อมของการขนส่งทางราง

(๘) การกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย การรักษาสิ่งแวดล้อมด้านการขนส่งทางราง ตามเงื่อนไขหรือหลักเกณฑ์ของสนธิสัญญาที่ประเทศไทยร่วมเป็นภาคี

(๙) การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินมาตรฐานตลอดจนมาตรการอย่างอื่นเพื่อความปลอดภัย การรักษาความปลอดภัย และการรักษาสิ่งแวดล้อมของการขนส่งทางราง

(๑๐) การจัดทำกลไกในการรายงานหรือสืบสวนสาเหตุเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

มาตรา ๑๙ ทรัพย์สินที่ใช้ในระบบการขนส่งทางรางไม่อยู่ในข่ายของความรับผิดของการบังคับคดี

มาตรา ๒๐ ในกรณีมีเหตุฉุกเฉินและมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ อธิบดีอาจเข้าควบคุมดูแลกิจการขนส่งทางรางของผู้รับอนุญาตเป็นการชั่วคราวได้ และให้สิทธิหน้าที่และอำนาจสั่งการของผู้รับอนุญาตตกมาเป็นของกรมการขนส่งทางรางจนกว่าเหตุจำเป็นจะหมดไป ในการนี้ให้อธิบดีรายงานต่อรัฐมนตรี

หมวด ๔

การดูแลรักษาความปลอดภัยและคุณภาพการบริการ

มาตรา ๒๑ ให้อธิบดีกำหนดเขตระบบการขนส่งทางรางเพื่อประโยชน์ในการบำรุงรักษาและการรักษาความปลอดภัยของระบบการขนส่งทางราง ตลอดจนความปลอดภัยของบุคคลที่อยู่ในระบบการขนส่งทางราง เมื่ออธิบดีได้กำหนดเขตระบบการขนส่งทางรางตามวรรคหนึ่งแล้ว เพื่อประโยชน์ในการรักษาความปลอดภัยที่อาจกระทบต่อระบบการขนส่งทางรางและบุคคลที่อยู่ในระบบการขนส่งทางราง ให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดบริเวณใกล้เคียงกับระบบการขนส่งทางรางเป็นเขตปลอดภัยระบบการขนส่งทางราง

ให้อธิบดีประกาศระบบการขนส่งทางรางและเขตปลอดภัยระบบการขนส่งทางราง พร้อมทั้งแผนผังแสดงแนวเขตในราชกิจจานุเบกษา และให้ปิดประกาศดังกล่าว ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้านแห่งท้องที่ที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ กับให้อธิบดีจัดทำเครื่องหมายแสดงแนวเขตตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๒๒ ภายในเขตปลอดภัยระบบการขนส่งทางรางตามมาตรา ๒๑ ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศกำหนดเงื่อนไขในการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่มีผลกระทบต่อระบบการขนส่งทางราง

ประกาศตามวรรคหนึ่งต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้ปิดประกาศไว้ในบริเวณใกล้เคียงกับเขตปลอดภัยระบบการขนส่งทางราง และแจ้งผู้มีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารทราบ

ในการอนุญาตให้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่อยู่ภายในเขตปลอดภัยระบบการขนส่งทางราง ให้ผู้มีอำนาจอนุญาตให้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารพิจารณาตรวจสอบให้ถูกต้องตามประกาศตามวรรคหนึ่งก่อนอนุญาต และแจ้งให้อธิบดีทราบด้วย

ในการพิจารณาอนุญาตตามวรรคสาม ให้ผู้มีอำนาจอนุญาตให้ก่อสร้าง ดัดแปลงหรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารแจ้งอธิบดีเพื่อส่งผู้แทนเข้าร่วมพิจารณาด้วย

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ผู้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารในเขตปลอดภัยระบบการขนส่งทางราง โดยมีได้แจ้งหรือมิได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือมิได้ปฏิบัติตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๒๒ หรือเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาต ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีแจ้งให้ผู้มีอำนาจอนุญาตให้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารทราบเป็นหนังสือเพื่อให้ดำเนินการแก้ไขตามอำนาจหน้าที่

ถ้ามีกรณีจำเป็นเร่งด่วนเพื่อป้องกันอันตรายแก่ระบบการขนส่งทางราง ให้อธิบดีมีอำนาจออกคำสั่งให้ระงับการกระทำ หรือกระทำการเท่าที่จำเป็นเพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นกรณีฉุกเฉินในระหว่างการดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่อธิบดีเห็นว่าภายในเขตปลอดภัยระบบการขนส่งทางรางตามมาตรา ๒๑ มีความจำเป็นต้องประกาศกำหนดให้การกระทำใด ๆ ที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นอุปสรรคแก่ระบบการขนส่งทางรางเป็นการกระทำที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ให้อธิบดีมีอำนาจออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ได้ ทั้งนี้ ประกาศดังกล่าวต้องแสดงรายละเอียดและเหตุผลให้ชัดเจนเกี่ยวกับลักษณะการกระทำ และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

ประกาศตามวรรคหนึ่งต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาและต้องปิดประกาศไว้ในบริเวณใกล้เคียงกับเขตระบบการขนส่งทางราง

เมื่อมีประกาศตามวรรคหนึ่งให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาระบบการขนส่งมวลชนตามกฎหมายว่าด้วยการจัดหาอสังหาริมทรัพย์เพื่อกิจการขนส่งมวลชนมาใช้บังคับกับการกระทำในเขตปลอดภัยระบบการขนส่งทางรางด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๕

ผู้ตรวจการขนส่งทางราง

มาตรา ๒๕ อธิบดีมีอำนาจแต่งตั้งผู้ตรวจการขนส่งทางรางคนหนึ่งหรือหลายคน เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบควบคุมการประกอบกิจการการขนส่งทางรางให้เป็นตามพระราชบัญญัตินี้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา โดยมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบระบบการขนส่งทางรางตามมาตรฐานการประกอบกิจการขนส่งทางรางและมาตรฐานความปลอดภัย

(๒) เข้าไปในอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ที่ประกอบกิจการขนส่งทางรางในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้นเพื่อดำเนินการตรวจสอบระบบการขนส่งทางราง

(๓) สั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับระบบการขนส่งทางรางหรือรวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดแก่ระบบการขนส่งทางราง

(๔) คั่นหรือจับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งหน้าตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อส่งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินคดีตามกฎหมาย

(๕) แจ้งให้อธิบดีหรือผู้รับอนุญาตทราบข้อบกพร่องในการรักษาความปลอดภัยของระบบการขนส่งทางรางเพื่อให้อธิบดีหรือผู้รับอนุญาตดำเนินการแก้ไข

(๖) รายงานผลการตรวจสอบความปลอดภัยต่ออธิบดี

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่อธิบดีมอบหมาย

เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารสถานที่ ผู้รับอนุญาต ผู้ปฏิบัติงานให้แก่ผู้รับอนุญาตตัวแทนและลูกจ้างของผู้รับอนุญาต มีหน้าที่ต้องให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ตรวจการขนส่งทางรางในการปฏิบัติหน้าที่

ในการปฏิบัติหน้าที่ผู้ตรวจการขนส่งทางราง ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวผู้ตรวจการขนส่งทางรางให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ผู้ตรวจการขนส่งทางราง ต้องระวังมิให้เกิดความเสียหาย แต่ถ้าเกิดความเสียหาย เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ทรงสิทธิอื่นมีสิทธิเรียกค่าเสียหายได้

มาตรา ๒๖ ในกรณีจำเป็นเพื่อป้องกันอันตรายหรือความเสียหายแก่ระบบการขนส่งทางราง ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางราง อธิบดีหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดี มีอำนาจเข้าไปในที่ดินหรือสถานที่ของบุคคลใด ๆ ในเวลาใด เพื่อตรวจ ซ่อมแซม หรือแก้ไขระบบการขนส่งทางราง หรือปฏิบัติการป้องกันอันตรายแก่ระบบการขนส่งทางรางหรือสาธารณชนได้ โดยแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบล่วงหน้าภายในเวลาอันสมควร แต่ต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉินและหากเกินห้าวันจะก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายแก่ระบบการขนส่งทางราง จะไม่แจ้งให้ทราบล่วงหน้าก็ได้แต่ให้มีเจ้าพนักงานตำรวจไปด้วย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ผู้ตรวจการขนส่งทางราง อธิบดีหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีต้องระวังมิให้เกิดความเสียหาย แต่ถ้าเกิดความเสียหายเจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ทรงสิทธิอื่นมีสิทธิเรียกค่าเสียหายได้

มาตรา ๒๗ เมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นแก่รถขนส่งทางราง สถานีรถขนส่งทางราง หรือทางรถขนส่งทางราง ให้ผู้ตรวจการขนส่งทางรางรีบดำเนินการสอบสวนอุบัติเหตุแล้วรายงานต่ออธิบดี รายงานดังกล่าวให้แสดงถึงสาเหตุของอุบัติเหตุ พร้อมทั้งความเห็นและข้อเสนอแนะในการแก้ไขเยียวยาความเสียหายและการป้องกันอุบัติเหตุ

ในกรณีที่เป็นการสมควร อธิบดีอาจแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจขึ้นจากข้าราชการสังกัดกรมการขนส่งทางรางทำหน้าที่สอบสวนอุบัติเหตุแทนผู้ตรวจการขนส่งทางรางได้ ในการนี้ ให้คณะกรรมการเฉพาะกิจมีอำนาจหน้าที่และฐานะเช่นเดียวกับผู้ตรวจการขนส่งทางราง

หมวด ๖

การควบคุมกำกับการให้บริการและการคุ้มครองผู้โดยสาร

มาตรา ๒๘ ผู้รับอนุญาตจะเรียกเก็บค่าโดยสาร ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมในการใช้ทรัพย์สินและบริการต่าง ๆ เกินกว่าอัตราที่ประกาศกำหนดมิได้

การกำหนดอัตราค่าโดยสาร ค่าบริการ และค่าธรรมเนียม และระบบการจัดเก็บค่าโดยสาร ค่าบริการ และค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่ง ผู้รับอนุญาตต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๗ (๑๐)

มาตรา ๒๙ ผู้รับอนุญาตต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ชีวิตและร่างกายของผู้โดยสารตามกฎหมายที่ออกตามมาตรา ๑๗ (๘)

การจัดให้มีการประกันความเสียหายตามวรรคหนึ่งต้องมีผู้รับประกันภัยตั้งแต่สองรายขึ้นไป

มาตรา ๓๐ ผู้รับอนุญาตมีหน้าที่จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้โดยสาร โดยเฉพาะผู้ทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ สตรีมีครรภ์ และเด็ก ให้มีความเหมาะสมแก่การใช้บริการของการประกอบกิจการขนส่งทางราง

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ผู้ใช้บริการหรือบุคคลอื่นที่อยู่ในเขตระบบการขนส่งทางรางได้รับความเดือดร้อนจากการประกอบกิจการขนส่งทางรางของผู้รับอนุญาตใด ให้มีสิทธิร้องเรียนต่ออธิบดี

ให้อธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงในกรณีที่มีการร้องเรียนตามวรรคหนึ่งและมีคำสั่งโดยเร็ว แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องร้องเรียน และให้ส่งผู้รับอนุญาตแก้ไขความเดือดร้อนของผู้ร้องเรียนตามระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด ในการนี้ อธิบดีอาจกำหนดหลักเกณฑ์ใด ๆ ให้ผู้รับอนุญาตมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามก็ได้

มาตรา ๓๒ ผู้ใช้บริการหรือบุคคลอื่นที่อยู่ในเขตระบบการขนส่งทางรางต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยความปลอดภัยในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในระบบการขนส่งทางราง ตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๗ (๔)

ให้อธิบดีปิดประกาศกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งไว้ในเขตระบบขนส่งทางรางในบริเวณที่เหมาะสมกับการใช้กฎกระทรวงนั้น เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถมองเห็นได้ชัดเจน

หมวด ๗

การให้อนุญาตและวางหลักเกณฑ์การประกอบกิจการขนส่งทางราง

มาตรา ๓๓ เพื่อประโยชน์ในการประกอบกิจการขนส่งทางราง อธิบดีอาจมอบให้เอกชนรายใดหรือหลายรายเป็นผู้รับอนุญาตเพื่อประกอบกิจการการขนส่งทางรางได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เป็นการกระทบสิทธิของผู้ประกอบกิจการขนส่งทางรางรายเดิม

การให้อนุญาตให้เป็นไปตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๗ (๔)

มาตรา ๓๔ การโอนอนุญาตให้เป็นไปตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๑๗ (๔)

ในกรณีที่มีการโอนอนุญาตจะมีผลกระทบต่อการให้บริการการขนส่งทางรางโดยรวมให้อธิบดีพิจารณาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของรัฐมนตรี

ผู้รับโอนอนุญาตต้องรับไปซึ่งสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบทั้งหมดของผู้รับอนุญาตรายเดิม

ในกรณีที่อธิบดีไม่อนุญาตให้โอนอนุญาต ให้อธิบดีมีหนังสือแจ้งให้ผู้รับอนุญาตทราบพร้อมด้วยเหตุผลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่อธิบดีมีคำสั่ง

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตสิ้นสภาพการเป็นนิติบุคคลหรือตกเป็นบุคคลล้มละลาย ให้ผู้ชำระบัญชีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แล้วแต่กรณี เป็นผู้แสดงเจตนาในการโอนอนุญาตตามมาตรา ๓๔

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่สภาพการดำเนินงานของผู้รับอนุญาตอาจก่อให้เกิดความไม่สะดวกหรืออันตรายแก่ผู้ใช้บริการหรือสาธารณชนให้อธิบดีมีอำนาจสั่งการให้ผู้รับอนุญาตแก้ไขได้ และในกรณีจำเป็นจะสั่งให้ระงับการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเป็นการชั่วคราวก็ได้จนกว่าผู้รับอนุญาตจะแก้ไขตามคำสั่งของอธิบดี และในกรณีนี้ให้อธิบดีรายงานให้รัฐมนตรีทราบ

ถ้าผู้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีตามวรรคหนึ่ง ให้กรมการขนส่งทางรางหรือผู้ที่อธิบดีมอบหมายเข้าดำเนินการแก้ไขโดยผู้รับอนุญาตเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการพร้อมด้วยเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสิบห้าของจำนวนค่าใช้จ่ายดังกล่าว

มาตรา ๓๗ อธิบดีอาจเพิกถอนอนุญาตได้ เมื่อผู้รับอนุญาต

- (๑) ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานวิธีการประกอบกิจการที่ดีจนเป็นเหตุให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อน
 - (๒) ดำเนินกิจการหรือให้บริการที่อาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนอย่างร้ายแรง
- เมื่ออธิบดีสั่งเพิกถอนอนุญาตแล้ว ให้สิ่งก่อสร้างและอุปกรณ์ทั้งหมดตกเป็นของรัฐ

มาตรา ๓๘ เมื่อมีเหตุที่จะเพิกถอนอนุญาตตามมาตรา ๓๗ เกิดขึ้น ก่อนที่จะดำเนินการเพิกถอนอนุญาต ถ้าอธิบดีเห็นว่าเหตุนั้นอาจแก้ไขได้ ให้อธิบดีแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้รับอนุญาตทราบถึงเหตุนั้น และกำหนดให้ผู้รับอนุญาตแก้ไขภายในเวลาที่เห็นสมควร ถ้าผู้รับอนุญาตไม่สามารถแก้ไขได้ภายในเวลาที่กำหนด โดยมีเหตุอันสมควร ให้ผู้รับอนุญาตขอขยายเวลาออกไปได้เท่าที่จำเป็นและให้ขอขยายเวลาก่อนครบกำหนดเวลานั้นไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน หากอธิบดีเห็นว่าเหตุดังกล่าวเป็นเหตุอันสมควรให้ขยายเวลาออกไปอีกได้ไม่เกินระยะเวลาที่ผู้รับอนุญาตขอขยาย ถ้าผู้รับอนุญาตไม่แก้ไขภายในเวลาที่กำหนดหรือไม่สามารถแก้ไขได้ภายในเวลาที่ขยายออกไป ให้อธิบดีมีคำสั่งเพิกถอนอนุญาตโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๓๙ ก่อนการเพิกถอนอนุญาตตามมาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๓๘ ให้อธิบดีรายงานต่อรัฐมนตรี

มาตรา ๔๐ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันภัยพิบัติอันมีมาเป็นการฉุกเฉิน และในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของอธิบดีมีอำนาจยกเลิกอนุญาตและอาจมอบหมายให้กรมการขนส่งทางรางเข้าครอบครองกิจการที่ได้รับอนุญาตเป็นการชั่วคราวได้

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ประกาศตามมาตรา ๒๒ หรือหลักเกณฑ์ที่ประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๔ วรรคแรกต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีตามมาตรา ๒๓ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๓ ผู้ใดขัดขวางผู้ตรวจการขนส่งทางรางอธิบดีหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ตรวจการขนส่งทางรางซึ่งสั่งตามมาตรา ๒๕(๓) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๔ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่หรือผู้รับอนุญาต ผู้ปฏิบัติงานให้แก่ผู้รับอนุญาต ตัวแทน หรือลูกจ้างของผู้รับอนุญาตผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่ผู้ตรวจการขนส่งทางรางหรืออธิบดีหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๕ หรือมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๔๕ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยความปลอดภัย การรักษาความสงบเรียบร้อย ความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อย ในเขตรบบการขนส่งทางรางตามมาตรา ๓๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๖ ผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ อันมีลักษณะเป็นการกีดขวางแก่การขนส่งทางราง หรือก่อให้เกิดความเสียหาย หรือความไม่สะดวกแก่การขนส่งทางราง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๗ ผู้ใดทำลาย หรือกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ อันทำให้เกิดความเสียหายหรือไร้ประโยชน์แก่ระบบการขนส่งทางราง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำผิดตามวรรคหนึ่งจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลอื่นผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับอันตราย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๘ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำให้ไร้ประโยชน์ ทำลาย เปลี่ยนแปลง เคลื่อนย้าย หรือรื้อถอนเครื่องหมายแสดงแนวเขต หลักสำรวจ รั้ว เครื่องหมายแสดงระยะ หรือเครื่องหมายความปลอดภัย ซึ่งได้ติดตั้งหรือทำให้ปรากฏในเขตรบบการขนส่งทางราง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ระบบการขนส่งทางรางถูกทำลาย เสียหาย เสื่อมค่าหรือไร้ประโยชน์ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๙ ผู้ใดกล่าวเท็จหรือความอันเป็นเท็จให้เลื่องลือหรือส่งข่าวอันเป็นเท็จจนเป็นเหตุให้การเดินรถทางขนส่งทางรางไม่อาจกระทำได้ตามปกติ หรือเกิดความล่าช้า ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งทำให้เข้าใจว่าอาจเกิดอันตรายจากอุปกรณ์ วัตถุระเบิด แก๊สพิษ หรือด้วยวิธีใด ๆ ต่อความปลอดภัยของรถขนส่งทางรางในระหว่างเดินรถขนส่งทางราง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๕๐ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่อธิบดีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในเวลาที่กำหนดแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ดำเนินคดีต่อไป

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๕๑ การใดที่เคยดำเนินการได้ตามกฎหมายว่าด้วยการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย หรือกฎหมายว่าด้วยการรถไฟแห่งประเทศไทย ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและมีได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้ดำเนินการต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๒ ในระหว่างที่ยังมิได้ออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบหรือประกาศ เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๓ และตามพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาใช้บังคับจนกว่าจะมีกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบหรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี